

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI'NIN
36. GENEL KURUL
KONUŞMASI

26 Ocak 2006

Çırağan Sarayı

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Başkan, değerli üyeler, değerli basın mensupları

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bundan bir ay önce, Ankara'da gerçekleştirdiğimiz Yüksek İstişare Konseyi toplantısında, Türkiye'nin öncelikli gündemini ortaya koymaya, 2006 yılının muhtemel gelişmeleri karşısında, rotasının düzgün tutulması gereğine ilişkin görüşlerimizi dile getirmiştik.

Ekonomide hem makro dengelerin iyileştirilmesi sürecinin devam ettirilmesi, hem de yapısal değişiklikler için gerekli inisiyatiflerin alınması üzerinde durmuştuk. AB sürecinin topyekûn bir seferberlik anlayışıyla yönetilmesi, hem bu sürecin hem de sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda eğitimimizin reformist bir anlayışla ele alınması gerektiğine vurgu yapmıştık.

Siyasal sistemimizin temsil ve istikrar açısından doğru dengeler üzerine oturmasını, demokrasimizin uygulama hatalarından ve eksiklerinden arındırılmasını, ifade özgürlüğünün eksiksiz uygulanmasını istemiştik. Yargı sistemimizdeki aksaklıkların, dış ilişkilerimizde pro-aktif bir tutum benimsenmesi gereğinin altını çizmiştik.

Bütün bu görüşlerin temelleri, TÜSİAD'ın sahip olduğu misyona ve bu misyon doğrultusunda on yıllardır yaptığı çalışmalara dayanmaktadır. Bu bakımdan, bir yıllık faaliyetimizin değerlendirildiği bu genel kurul toplantımızda da, bir ay önce dile getirdiğimiz ve yukarıda özetlediğimiz görüşlerin bugün hala geçerliliğini koruduğunu ve Aralık ayında sarf ettiğimiz her sözcüğün altına imzamızı atmaya devam ettiğimizi belirterek söze başlama gereğini hissediyoruz.

Diğer bir deyişle, TÜSİAD olarak 2005 yılında ülkenin öncelikli gündemi olarak gördüğümüz konularda meydana gelen veya gelmeyen gelişmeleri 2006 yılında da yakından ve kararlılıkla izleyeceğiz ve ülkemizi yapay gündem maddelerinden uzak tutmak için özel bir gayret sarf edeceğiz.

Bugün artık çok iyi biliyoruz ki, Türkiye, gelişmiş bir ekonomiye, çağdaş bir hukuk devletine sahip olmadan ve Avrupa Birliği entegrasyon sürecinde toplumsal bir seferberlik duygusuyla hızlı bir şekilde yol almadan, gelişmiş ülkeler arasında yer alma idealini yerine getiremeyecektir. Bu yönde önemli mesafeler kat etmiş olsak da, daha önümüzde uzun bir yol bulunmaktadır.

Türkiye'nin enflasyonla mücadelede gösterdiği başarı tüm dünya tarafından takdirle karşılanmaktadır. 2005'de enflasyon oranını yıllık % 7,7'ye indirmeyi başaran Türkiye için, uluslararası piyasalarda, Maastricht kriterlerini 2008'de yakalayabileceği yorumları yapılmaya başlanmıştır. Öte yandan 2005 yılında GSMH'nin % 3,1'ine gerileyen bütçe açığımız, 2006 yılında % 2,4'lük bir hedefle AB'nin % 3'lük limitinin altına düşmüş olacaktır.

Kamunun iç borç stoğunun ve kısa vadeli borç oranının hala yüksek olması bir problem olma özelliğini korumakla birlikte, önümüzdeki dönemde borçlanma koşullarının yavaş da olsa iyileşmeye devam etmesi beklenmelidir.

Faizlerin Avrupa ortalamalarına yaklaşması biraz daha zaman alacaktır. İç borçlarımızın yüksekliği ve ortalama vadesinin kısalığı göz önüne alındığında faizlerde keskin düşüşler beklemek, talep etmek gerçekçi değildir. Hazinesin borçlanma gereği azaldıkça, mali disiplin ve yapısal önlemler kararlılıkla sürdürüldükçe fiyat istikrarı kalıcı hale gelecektir. İyi bir zamanlamayla Merkez Bankası tarafından uygulamaya koyulan enflasyon hedeflemesi de şeffaflığı artıracak ve risk primini azaltacaktır. Böylece Türkiye'nin iç ve dış borçlanmasında nicelik ve nitelikçe bir iyileşme sağlanması, faizlerin adım adım inmesi mümkün olabilecektir.

Türkiye ekonomisinin önündeki asıl büyük mesele, ekonominin ihtiyaç duyduğu yapısal değişimi sağlamaktır. Cari açık tartışmalarıyla, ekonomimizin, özellikle ihracat kesiminin daha fazla katma değer üretmesi gerektiği bir kez daha ortaya çıkmıştır. **Büyümeye paralel olarak, ithalatın da artması ve cari açığı beklenenin çok ötesine taşınması, salt bir kur meselesine indirgenmemeli, ekonomik yapı ve sanayileşme stratejisi bağlamında da ele alınmalıdır.**

Bu yapının değişmesi ilk etapta ara malı üretimini destekleyici politikaları devreye sokmayı gerekli kılmaktadır. Ancak bunun yanı sıra yapılması gereken, ekonomimizde ve ihracatımızda, imalata dayalı katma değerin değil, tasarıma, bilgiye, markaya, hizmete dayalı katma değerin ağırlığını artırabilmektir.

Bu yapısal dönüşümün kısa vadede tamamlanamayacak olması gerçeği, bu konuda, gerekli stratejileri ortaya koyarak, hemen bugün adım atmaya başlanması gereğini gölgede bırakmamalıdır.

Derneğimizin 2005 yılı içerisinde yayınladığı 6 ciltlik “TÜSİAD Büyüme Stratejileri Dizisi”, ihtiyaç duyduğumuz stratejilerin temel ilkelerini ortaya koymaktadır.

Bu stratejilerin şüphesiz, hem sanayi, hem hizmetler, hem de tarım sektörünü kapsamı şarttır. Küresel rekabet, karşılaştırmalı üstünlükler temelinde, yerel uzmanlaşma sürecini hızlandırmaktadır. Yerel aktörler dünya ile doğrudan etkileşim içine girmişlerdir. Bu süreç, esnek ve uyum yeteneği yüksek yapılarıyla KOBİ’leri, yeni sanayi odaklarını ve küçük - orta boy kentleri öne çıkarmıştır.

Bu yeni ortamın iyi anlaşılması ve ülkemizin bu ortamdan azami düzeyde yararlanması bakımından sektörel ve bölgesel düzeyde, hem sanayi hem de hizmet temelinde kapsamlı analizlerin yapılması şarttır.

“Dünya Ticaret Örgütü” bünyesinde, Kasım 2001’den beri “Doha Round” çerçevesinde malların yanı sıra, hizmetlerin de tedricen uluslararası ticarete açılması konusu tartışılmaktadır. Mart 2004’de AB iç pazarının hizmet sektörlerine genişletilmesi konusunda AB Parlamentosu ve AB Konseyi’ne sunulan “Bolkenstein” direktifi de, Lizbon Stratejisi’nin başarısı için bu sektörlerde rekabet ortamının yaratılmasına dikkati çekmektedir. AB’ye tam üyelik sürecinde büyüme ve istihdam arayışında, **ülkeminin de hizmet sektörlerinde bir strateji sahibi olması gerekmektedir.**

Değerli üyeler,

TÜSİAD, gelişmiş bir ekonominin, siyasi ve ekonomik istikrarın, demokratik bir hukuk devleti olmaksızın tam anlamıyla tesis edilemeyeceği gerçeğini kamuoyuna anlatmayı, uzun yıllardan beri, misyonunun temel unsurlarından biri saymaktadır.

Son zamanlarda yargıya ilişkin meselelerin gündemimizi gitgide daha fazla işgal etmeye başladığı herhalde tüm kamuoyunun dikkatini çekmektedir. Kuşkusuz bunda yargı sistemimizin çok uzun süredir ihtiyaç duyduğu reformun bir türlü yapılamamış olmasının çok büyük rolü var. Yasal altyapımızı çağdaş demokrasinin gerektirdiği normlara tam anlamıyla kavuşturamamış veya sağlanan önemli değişiklikleri uygulamaya yansıtamamış olmamız da bu sıkıntıların oluşmasında önemli rol oynuyor. Mevcut durum, hem yargının siyasallaşması görünümünü veriyor, hem de Türkiye’nin uluslararası itibarını olumsuz etkiliyor.

TÜSİAD olarak yargı reformunu uzun süredir gündemimizde tutuyoruz. Bu konuda bir dizi çalışma yaptık. Doğrudan yargı reformunu ilgilendiren ve Kasım 1998 ile Aralık 2003’te yayınlanan raporlarımıza da dayanarak, **hızlı, adil ve istikrarlı bir yargı sistemi** için hayata geçirilmesi gereken reformun önceliklerini aşağıdaki biçimde sıralayabiliriz:

- 1. Yargının önündeki en büyük engel, “yargı bağımsızlığı” konusunun hala çözüme kavuşmamış olmasıdır.** Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu’nun yapısı değiştirilmeli, Kurul’un sekreteryası Adalet Bakanlığı’ndan ayrılmalı ve atama taslakları Adalet Bakanlığı tarafından değil, Kurul tarafından hazırlanmalıdır. Bağımsız ve tarafsız mahkeme kavramının tam anlamıyla uygulamaya koyulabilmesi için hâkimleri idari olarak Adalet Bakanlığı’na bağlayan Anayasa hükmü değiştirilmeli, hakimler idari açıdan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu’na bağlı olmalıdır.
- 2. Kazanılmış hakların ihlali, hukuk devletinin temel özelliklerinden biri olan hukuk güvenliği ilkesinin de ihlalidir.** Devletin tek tarafı olarak geçmişe yönelik sonuç doğuran

işlemleri, yerli ve yabancı sermayeyi yatırımdan uzaklaştırdığı gibi, toplumda da güvensizlik duygusu yaratmaktadır. Bu bağlamda Anayasa'daki kamu yararı ilkesinin de, hukuk güvenliği ilkesini zayıflatmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi yerinde olacaktır.

3. **Türkiye’de yargılama süresinin uzunluğu, adil yargılanma hakkını ihlal eder niteliktedir.** Dosya sayısının çokluğu kadar, ceza davalarında hazırlık soruşturmasının iyi yapılmamasının, hukuk davalarında ise bilirkişilik kurumunun ve tebligat sisteminin de bu süreye olumsuz etkileri vardır.
4. **Kopenhag siyasi kriterlerine uyum amacıyla mevzuatta yapılan değişiklikler uygulamaya yansımakça amacına ulaşmayacaktır.** Özellikle düşünce ve ifade özgürlüğü ile kültürel haklar gibi hassas konularda, yargının adeta kanunlar değişmemiş gibi yorum yapması, olumlu sonuçlar doğurmamaktadır.
5. **Tutukluk hali ceza değil tedbirdir, bu nedenle istisnai olarak başvurulması gereken bir yöntemdir.** Tutuklama kararının verilmesi ve uzatılmasında hassas davranılmalı ve bu kararlar gerekçeli olmalıdır.
6. **Sanık hakları etkin olarak uygulanmalıdır.** Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını ihlal etmesinin özellikle uluslararası kamuoyunda yarattığı etkiler olumsuz sonuçlar doğurmaktadır.
7. **Af kanunları istisna olmalıdır.** Af ve şartlı salıverme kanunları, hâkimlerin bakmakta oldukları davaların sonuçlarını etkilemekte, yargının istikrarını zedelemekte, kamu vicdanında rahatsızlık yaratmaktadır.
8. **“Yargı ve infaz sürecinde hata”, soruşturulması gereken bir sistem sorunu olarak ele alınmalıdır.** Gelişmiş demokrasiler, kurumların ve makamların, tüm seçilmişlerin ve atanmışların, kararları, icraatları ve varsa “hata”ları konusunda hesap vermesini ve bunun mekanizmalarının oluşturulmasını öngörür.
9. **Yargının mali kaynak ve kadro sıkıntısı sonlandırılmalıdır.** Hâkim ve savcılarının maddi durumlarının iyileştirilmesi kadar, mahkeme kalemlerindeki personel açığının nitelikli elemanlarla doldurulması ve adliyelerin fiziki altyapı şartlarının iyileştirilmesi de gerekmektedir. Bunların yerine getirilmesi için yargının bütçeden aldığı payın önemli ölçüde artırılması gerekmektedir. Ayrıca, e-Yargı yaygınlaştırılmalıdır.
10. **Yargı mensuplarının eğitimi sürekli ve etkin olmalıdır.** Yargı mensuplarının eğitimi, özellikle Türk Ceza Kanunu gibi toptan değişen kanunlarda yeni sisteme ve kavramlara uyum sağlamaları açısından son derece önemlidir.

TÜSİAD Yönetim Kurulu, derneğimizin Türkiye’de hukuk devleti standartlarının yükselmesine ve Yargı Reformu’na verdiği önemin bir ifadesi olarak, 2006 yılından itibaren “En İyi Genç Hukukçu Ödülü” vermeye karar vermiştir. Bu ödülle, “mevcut sorunlara veya analizlere farklı ve yetkin bakış açısı getiren” genç hukukçularımız teşvik edilecektir. Ödül kategorileri Şubat ayında belirlenecek ve ilk duyuru Mart ayında yapılacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler,

TÜSİAD olarak eleştiri ve önerilerimizin soyut zeminlerde kalmamasına büyük özen gösteriyoruz. Bilimsel temelleri olan çalışmalarla söylemlerimizi desteklemeyi vazgeçilmez bir prensip olarak benimsiyoruz. Yalnızca kendi kadromuzla değil, toplumun yetkin düşünce insanlarını seferber ederek, kamuoyuna alternatifler sunmaya, tartışma platformları oluşturmaya çalışıyoruz.

Amacımız, kendimizi tartıştırmak değil, görüş ve önerilerimizi tartıştırmaktır. 2006 yılında da çalışmalarımız bu doğrultuda sürecektir.

Beni dinleme sabrını gösterdiğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.